

اعلامیه‌ی مجمع مدافعان حقوق بشر

در پیوند به وضعیت اسفناک مهاجران افغان در ایران

در این اواخر خبرهای دردناک و تکان‌دهنده‌ای که از وضعیت مهاجران و پناهیویان افغان در ایران پخش می‌شود، بر روحیه‌ی مردم افغانستان و همه‌ی جامعه انسان‌دوست در جهان اثرات ناگواری گذاشته است. گزارش‌های مستندی که توسط رسانه‌ها و نهادهای حامی پناهیویان به نشر رسیده حاکی از بدرفتاری با مهاجران سرگردان و بی‌سرپناه افغان در ایران است. در اعلامیه‌هایی که از سوی اداره‌های محلی ایران پخش شده است، بر محدودیت‌های سرپناه تاکید شده و از همه خواسته شده است تا امکانات ابتدایی را بر مهاجران افغان قطع سازند. از سویی هم مردم در برخی استان‌های ایران، بر مهاجران افغان هجوم برده و آنان را با برخوردهای فیزیکی مورد اهانت و سرزنش قرار داده‌اند. گزارش‌ها و پژوهش‌های معتبر می‌رسانند که دستگیری، شکنجه و برخوردهای آزاردهنده توسط پولیس ایران بر پناهیویان و مهاجران افغان تحمیل شده و برخی از آنان ناپدید شده‌اند. محدودیت امکانات اشتغال، آموزش و پرورش و دسترسی به صحت و بهداشت زندگی مهاجران افغان را به شدت دشوار ساخته است. همین گزارشات می‌گویند که عده‌ای از پناهیویان و مهاجران دچار افسردگی و ناراحتی روحی و روانی هستند. تعدادی از مهاجران افغان که در توقیف‌خانه‌ها و زندان‌های ایران به سر می‌برند از ابتدایی‌ترین امکانات عدالت و دسترسی به اطلاعات بی‌بهره هستند. محدودیت کاری بر مهاجران افغان سبب شده است که نرخ بیکاری و بی‌سرنوشتی در میان مهاجران افغان بالا گرفته و فقر گسترده دامن‌گیر خانواده‌های آنان گردد. تبعیض علیه مهاجران افغان به شکل گسترده در تمام امور میلیون‌ها مهاجر راه پیدا کرده است.

یافته‌های مجمع مدافعان حقوق بشر نشان می‌دهد که تعداد کثیری از پناهندگان پس از سقوط جمهوریت به دلیل نجات جان‌شان کشور را ترک کرده و به ایران گریخته‌اند. گزارش‌های سازمان ملل و سازمان‌های حقوق بشری حاکی از آن است که تعدادی زیادی از نظامیان دولت سابق، مدافعان حقوق بشر، کارمندان دولتی و اقلیت‌های قومی-مذهبی توسط اداره‌ی دیفکتوی طالبان مورد شکنجه و آزار قرار گرفته و حتی جان‌های‌شان را از دست داده‌اند؛ بنابراین افراد در معرض خطر جدی، پناهنده‌شدن را تنها گزینه برای حفظ امنیت خود و خانواده‌ی شان پنداشته و به ایران پناهنده شده‌اند. بر مبنای کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان 1951 و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و سایر کنوانسیون‌های حقوق بشری، این افراد مورد حمایت بین‌المللی بوده و کشورها مکلف‌اند تا به حقوق اساسی‌شان احترام گذارند. جمهوری اسلامی ایران از آنجایی که عضو کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان 1951 و پروتکل‌های الحاقی آن بوده و نیز عضویت کنوانسیون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی را دارا می‌باشد، مکلف است که حقوق بنیادی پناهندگان افغان را طبق این اسناد بین‌المللی رعایت نماید. ضمناً دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در ایران مکلف می‌باشد تا وضعیت پناهندگان افغانستان را از نزدیک مورد بررسی قرار داده و جمهوری اسلامی ایران را به رعایت کنوانسیون مربوط به وضع پناهندگان و سایر تعهدات بین‌المللی‌اش وادارد.

مجمع مدافعان حقوق بشر که وضعیت مهاجران در ایران را با دقت دنبال می‌کند خواهان مداخله‌ی عاجل جامعه‌ی جهانی برای رفع محدودیت‌های ضد حقوق بشری بر مهاجران افغان در ایران می‌باشد. مجمع مدافعان حقوق بشر تاکید می‌کند که این برخوردهای غیر انسانی بر گروه عظیمی از مهاجران افغان که بنا به شرایط دشوار زندگی کشورشان را ترک کرده‌اند، در مخالفت به موازین بین‌المللی و ارزش‌های بشردوستانه و حسن هم‌جواری می‌باشد. این برخوردهای ناشیانه اثرات ناگوار بر زندگی میلیون‌ها

مهاجر افغان که در شهرهای مختلف کشور ایران به سر می‌برند خواهد داشت. این برخورد های خشونت‌بار، گروه های افراطی ضد مهاجرین را جرات می‌بخشد تا با کمال وقاحت در برابر مهاجرین افغان که یک گروه سزاوار حمایت های جهانی و به شدت آسیب‌دیده هستند، اعمال خشن‌تری را مرتکب شوند. یافته‌های مجمع مدافعان حقوق بشر نشان می‌دهد که تعدادی از پناهندهگان افغان که پس از سقوط دولت جمهوری به ایران پناهنده شده بودند، به دلایل برخورد نادرست تعدادی از شهروندان ایران و محدودیت بیش از حدی حکومت ایران مجبور به ترک اجباری این کشور به افغانستان شده‌اند. تعدادی از بازگشت‌کنندگان از سوی افراد طالبان مورد شکنجه‌های شدید قرار گرفته و حتی جان‌هایشان را از دست داده‌اند. بازگشت اجباری پناهندهگان افغان کاملاً بر خلاف اصل عدم اخراج اجباری که یک اصل پذیرفته‌شده بین المللی است، می‌باشد. مجمع مدافعان حقوق بشر از دولت جمهوری اسلامی ایران تقاضا می‌کند تا به این اصل حقوق بشری پایبند بوده و زمینه‌ی اخراج اجباری پناهندهگان افغانستانی که سزاوار حمایت بین المللی می‌باشند را فراهم نکند.

مجمع مدافعان حقوق بشر ضمن نگرانی از برخورد سیاسی با معضل پناه جویان افغان، از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد تا میکانیزم دقیق تشخیص وضعیت مهاجرین افغانستان را طبق معیارهای پذیرفته شده بین المللی ایجاد کند. سرشماری‌های موقت و توزیع کارت همایش کوتاه‌مدت، مشکلات مهاجرین و پناه جویان افغان را حل نکرده، بلکه به نگرانی‌های آن‌ها افزوده است.

مجمع مدافعان حقوق بشر از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد تا با آن‌عه از شهروندان ایرانی که باعث هتک حرمت، شکنجه و برخوردهای غیرانسانی برای مهاجرین افغان می‌شود طبق قوانین داخلی و موازین حقوق بشری برخورد قانونی کرده و عدالت را بالای آنان تطبیق نماید.

مجمع مدافعان حقوق بشر از کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهجویان صمیمانه و مصرانه می‌طلبد تا هرچه زود تری هیأت تخصصی را به ایران فرستاده و در این راستا اقدامات مؤثری را راه اندازی کند. مجمع مدافعان حقوق بشر متوقع است تا آقای فیلیپو گراندی کمیسار عالی پناهندهگان سازمان ملل متحد به زود ترین فرصت مساعد از ایران بازدید نموده و برای حل‌وفصل این معضله مهم برنامه های سالمی را راه اندازی نمایند.

مجمع مدافعان حقوق بشر از شورای حقوق بشر، نهادهای ناظر به کنوانسیون های حقوق بشری و به ویژه کنوانسیون پناهجویان مصرانه تقاضا می‌کند تا با راه اندازی دیپلوماسی پویا و سازنده حقوق بشری با جمهوری اسلامی ایران از طریق نمایندگی‌های نیویارک، ژینوا و ویانا تلاش نمایند تا راه های برون‌رفت از این بحران را جستجو نمایند.

مجمع مدافعان حقوق بشر از آقای ریچارد بینت گزارش‌گر ویژه سازمان ملل در امور حقوق بشر افغانستان می‌طلبد تا در پیوند به کاهش تنش‌های جاری و بهبود وضعیت مهاجران افغان با مقامات ایرانی در تماس شده و در زمینه هماهنگی لازمی را راه‌اندازی نماید.

مجمع مدافعان حقوق بشر از دولت های عضو کنوانسیون بین‌المللی امور پناهجویان سال ۱۹۵۱ می‌طلبد تا در هماهنگی با مقامات جمهوری اسلامی ایران سازوکارهای حقوقی و سیاسی را با استفاده از موازین قبول شده بین‌الملل برای رفع این بحران گسترده روی دست گیرند.

مجمع مدافعان حقوق بشر از همه نهادهای حقوق بشری در ایران و کشور های منطقه می‌طلبد تا برای دادخواهی از وضعیت مهاجران افغانستان نقش با اهمیت خود را ایفا نمایند.

مجمع مدافعان حقوق بشر از همه‌ی نظام بین‌الملل، دولت‌ها و سازمان‌های جهانی مصرا نه می‌طلبد تا بر حکم ماده ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر برای حمایت از مهاجران افغان که یک گروه بزرگ آسیب پذیر در منطقه هستند راه‌های موثر و سازنده را رعایت نمایند.

مجمع مدافعان حقوق بشر از رسانه و شخصیت‌های با نفوذ در ایران و افغانستان می‌طلبد تا برای روشن‌گری و ترویج ارزش‌های حقوق بشر پناهیجویان و مهاجران افغان در ایران از کارهای مفید و سازنده دریغ نوزند.

مجمع مدافعان حقوق بشر برای اجرایی شدن خواست‌های این اعلامیه حاضر به همکاری با تمام نهادهای ملی و بین‌المللی می‌باشند.

ماده ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر

«هر کس حق دارد در مقابل شکنجه، آزار و تعقیب، پناهنده‌گی جستجو کند و در کشورهای دیگر پناه گزیند.»